

بررسی پارامترهای اقلیمی بر جنگل های مانگرو استان هرمزگان

روح اله جعفری^{1*}

¹ هوشناسی فارس

*مسئول مکاتبات: jafare_1358@yahoo.com

چکیده: مانگرو به نوعی اکوسیستم اطلاق می شود که عبارت است از زمین های مرطوب حد واسط مناطق جزر و مدی دریا همراه با مجموعه ای از گیاهان بی نظیر و جانوران خاص که به صورت وافر در مناطق ساحلی و کنار تالابی این اکوسیستم تکثیر می یابند. این اکوسیستم در زمره غنی ترین و حاصلخیزترین اکوسیستم های دنیا به حساب می آید و بیش از 80 درصد میزان صید در کل دنیا وابسته به وجود اکوسیستم مانگرو و سایر نواحی ساحلی دنیا است. جنگل های حرا یا مانگرو در مناطق جزر و مدی نواحی گرمسیری و نیمه گرمسیری به شمار می آیند که اغلب بین مدارهای 30 درجه شمالی و 30 درجه جنوبی عرض جغرافیایی هستند. ناحیه رویشی خلیج عمانی با مساحتی حدود 0/18 میلیون هکتار بخشی از جنوب غرب و تمام سواحل جنوبی کشور را در برمی گیرد. نتایج نشان داد که تنش ها و آشفته گی های طبیعی در مجموع از اهمیت بالاتری نسبت به سایر تنش ها و آشفته گی های محیطی برخوردار بودند. بالا آمدن سطح آب دریا نسبت به سایر محرک های آب و هوایی دارای اهمیت و اولویت بالاتری بود. تحلیل نتایج بررسی خشک سالی ها در سطح حوزه های رویشگاهی خمیر، تیاب، سیریک و جاسک نشان می دهد که سال 1377 نقطه عطف تغییر در الگوهای بارندگی در استان هرمزگان است. آمار نشان می دهد خشک سالی ها از سواحل خلیج فارس تا دریای عمان داری روند افزایشی است و این روند در بخش شرقی استان به ترتیب عبارتند از: جاسک، سیریک، تیاب و خمیر است. تحلیل نتایج بررسی خشک سالی هیدرولوژیک در سطح حوزه های رویشگاهی چهار منطقه وقوع خشک سالی های هیدرولوژیک شدید تا بسیار شدید در سطح منطقه از مقطع زمانی 1377 تاکنون به ترتیب شامل: جاسک، سیریک، تیاب و خمیر است. تحلیل نتایج بررسی بالا آمدن سطح آب دریا در سطح حوزه های رویشگاهی چهار منطقه نشان می دهد که جاسک، خمیر، سیریک و تیاب به ترتیب بیشترین خطرات بالا آمدن سطح آب دریا دارند. نتیجه گیری کلی نشان می دهد شدت وقوع تنش ها و آشفته گی های محیطی: جاسک > تیاب > سیریک > خمیر و میزان آسیب پذیری حوزه های رویشگاهی مانگرو استان هرمزگان: سیریک و جاسک > تیاب > خمیر. با توجه به نتایج تحقیق پیشنهاد می شود که برنامه های توسعه و احیای جنگل های مانگرو استان هرمزگان با توجه به وضعیت فرسایش و رسوب گذاری در بستر مانگروهای واقع در حوزه های رویشگاهی مختلف انجام گیرد. بازسازی مناطقی که در اثر عوامل انسانی آسیب دیده و یا تخریب شده است، باید در اولویت برنامه های مدیریتی این جنگل ها قرار گیرد. بررسی مسائل اقتصادی، اجتماعی جوامع بومی ساکن در مجاور حوزه های رویشگاهی با درجه آسیب پذیری بالا (خمیر و تیاب) در اولویت قرار گیرد. ایجاد گروه های مقابله با آلودگی های نفتی در حوزه های رویشگاهی با آسیب پذیری بالا با همکاری و هماهنگی سازمان ها و وزارتخانه های ذی ربط صورت گیرد.

کلیدواژه ها: پارامترهای اقلیمی، آسیب پذیری، جنگل های مانگرو، خشک سالی ها، هرمزگان